

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

791

Vragen van het lid **Ergin** (DENK) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht «Kamermotie over onderzoek naar Nederlanders met migratieachtergrond maakt veel los»* (ingezonden 6 december 2024).

Antwoord van Staatssecretaris **Nobel** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de Minister-President en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 10 december 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Kamermotie over onderzoek naar Nederlanders met migratieachtergrond maakt veel los»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe rechtvaardigt het kabinet een onderzoek dat specifiek Nederlanders met een migratieachtergrond eruit pikt, terwijl sociaal-economische problematiek alle groepen in de samenleving treft?

Antwoord 2

Als aangegeven in de schriftelijke reactie moties WGO 25 november voert het SCP op verzoek van het Ministerie van SZW periodiek grootschalig veldwerk uit onder de groepen zonder en met migratie achtergrond waarmee de positie en ontwikkeling in sociaal-culturele oriëntaties van de bevolking in Nederland in kaart wordt gebracht.

Het onderzoek Samenleven in Meervoud (SIM) van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) maakt onderdeel uit van een langjarige traditie van surveyonderzoek dat in de afgelopen decennia is uitgevoerd. Het doel van deze surveys was om inzicht te verwerven in de integratie van migrantengroepen en de factoren die hierop van invloed waren. Daarmee bood dit type onderzoek gelegenheid om ontwikkelingen op het vlak van integratie te kunnen beschrijven en verklaren.

¹ NOS, 5 december 2024, «Kamermotie over onderzoek naar Nederlanders met migratieachtergrond maakt veel los», (Kamermotie over onderzoek naar Nederlanders met migratieachtergrond maakt veel los).

Zo wordt op een wetenschappelijk verantwoorde manier feiten verzameld over de gehele Nederlandse bevolking wat kan helpen bij beleidsvorming en het evalueren van beleid.

Vraag 3, 4, 5, 6, 7 en 9

Is het kabinet zich bewust van de impliciete boodschap die uitgaat van een dergelijk onderzoek, namelijk dat Nederlanders met een migratieachtergrond als een «probleemgroep» worden neergezet? Wat is uw reactie hierop?

Hoe reflecteert het kabinet op de impact die deze motie kan hebben op de sociale cohesie en het gevoel van veiligheid en verbondenheid onder Nederlanders met een migratieachtergrond?

Hoe plaatst het kabinet dit onderzoek in de bredere historische context van data-analyse en beleid gericht op specifieke groepen, en welke lessen trekt het kabinet uit eerdere schandalen, zoals de toeslagenaffaire?

Welke concrete stappen onderneemt het kabinet om ervoor te zorgen dat dit onderzoek niet leidt tot een verdere verslechtering van het vertrouwen tussen Nederlanders met een migratieachtergrond en de overheid?

Hoe denkt het kabinet deze motie en het onderzoek te verantwoorden aan de samenleving, vooral aan degenen die zich door deze benadering buitengesloten of gestigmatiseerd voelen?

Welke risico's ziet het kabinet op het gebied van maatschappelijke polarisatie als gevolg van deze motie, en hoe wil het deze risico's beperken?

Antwoord 3, 4, 5, 6, 7 en 9

Het kabinet hecht er aan met deze beantwoording een duidelijker beeld te schetsen van doel en opzet van de SCP onderzoeken. Het is belangrijk om feitelijk te spreken over wat dit type onderzoek behelst.

Het is goed om duidelijk te schetsen wat dergelijk onderzoek, zoals binnen het SCP traject «Samenleven in Meervoud», behelst. Het betreft langjarig en grootschalig onderzoek onder de gehele bevolking, en betreft daarmee zowel mensen met als zonder migratieachtergrond. Met dit onderzoek wordt de positie en ontwikkeling in de sociaal-culturele oriëntaties van de gehele bevolking in Nederland in kaart gebracht. Respondenten doen anoniem en vrijwillig mee aan dit soort enquête onderzoek. Uiteindelijk is dit soort onderzoek bedoeld om onze informatiepositie en ons beleid op het gebied van integratie en samenleven te versterken. Het is juist bedoeld om ons als samenleving verder te helpen.

Het kabinet heeft de motie zo geïnterpreteerd dat het bestaande onderzoek en werkwijze van de SCP het uitgangspunt is. De motie kon met deze interpretatie van het kabinet, «oordeel kamer» worden gegeven en is met deze appreciatie in stemming gebracht

Het kabinet constateert dat de motie veel commotie te weeg heeft gebracht in de samenleving. Het kabinet zal de uitvoering van de motie heel zorgvuldig ter hand nemen.

Vraag 8

Is het kabinet bereid om het onderzoek te verbreden naar groepen Nederlanders zonder migratieachtergrond?

Antwoord 8

Dit gebeurt al. Zoals boven beschreven zien de SCP onderzoeken op de gehele bevolking. Het doen van onderzoek naar opvattingen onder de gehele Nederlandse bevolking hoort tot de kernopdracht van het SCP.

Vraag 10, 11 en 12

Gaat het kabinet alternatieve benaderingen overwegen om de vermeende problematiek te onderzoeken, zonder groepen specifiek te benoemen en mogelijk te stigmatiseren?

Op welke wijze garandeert het kabinet dat de wensen van de Kamer de wetenschappelijke onafhankelijkheid van het SCP niet ondermijnen? Kan het kabinet uitsluiten dat politieke agenda's dit onderzoek sturen of misbruiken voor polarisatie?

Is het kabinet zich bewust van de ethische grenzen die overschreden kunnen worden bij het expliciet in kaart brengen van religieuze en culturele waarden, en wat is de reactie op de kritiek dat dit een vorm van etnische profilering is?

Antwoord 10, 11 en 12

De aanwijzingen voor de Planbureaus uit 2012 bepalen hoe de drie planbureaus in Nederland, waaronder het SCP, opereren. Conform deze aanwijzingen heeft het SCP de taak om op het terrein van het sociaal en cultureel welzijn in Nederland wetenschappelijke verkenningen te verrichten, bij te dragen aan een verantwoorde keuze van beleidsdoelen en informatie te verwerven met betrekking tot de uitvoering van interdepartementaal beleid, om de evaluatie van deze uitvoering mogelijk te maken. Zoals ook in de appreciatie is aangegeven is recentelijk aan het SCP de opdracht verstrekt om het SIM voor de periode 2025/2026 te actualiseren.

Vraag 13

Is het kabinet bereid, gezien de vele bezwaren vanuit de samenleving, om haar standpunt omtrent deze motie te heroverwegen?

Antwoord 13

Het kabinet ziet geen aanleiding om het standpunt ten aanzien van het doen van al decennia lopend onderzoek naar integratie en samenleven te heroverwegen. Daarbij blijft het van belang om te benadrukken dat dit type onderzoek plaatsvindt onder de totale bevolking dus met en zonder migratieachtergrond en dient om bredere trends inzichtelijk te maken en dat het onderzoek nooit leidt tot informatie die naar individuen of hun opvattingen herleidbaar is.

Vraag 14

Kunt u deze vragen voor de tweede termijn van het debat over de Staatscommissie demografische ontwikkelingen beantwoorden?

Antwoord 14

De vragen zijn zo spoedig mogelijk na ontvangst beantwoord.